De 'nieuwe' dokterspraktijk van Koudum

koudum.nl 28-04-2025

Een bijzonder gebouw en het verhaal erachter uit mijn periode van 'timmerbaas' van Bouwbedrijf Fa. S.H. de Jong & Zn.

Door Ulfert de Jong, âld oannimmer fan Koudum.

Eind 1977, schat ik in, had ik een gesprek met de nieuwe huisarts Willem van Doorn. Omdat zijn voorganger dokter Johannes van den Broek klant bij ons bouwbedrijf was, kwam hij ook bij ons terecht. Heel vaak verkoopt een huisarts bij praktijkovername zijn huis met praktijk aan de nieuwe dokter. Huisarts Johannes van den Broek had daar geen zin in en regelde een ander monumentaal pand voor zijn opvolger. De familie Van Doorn kwam te wonen op Dammenseweg 12. Daarvóór woonde notaris Henstra op dit adres.

Van Doorn kon mooi in het aangebouwde notariskantoor zijn praktijk opstarten. Ik maakte voor hem de benodigde schetsen voor de verbouw en stelde een offerte op. De oude kluis zou dienen als onderzoeksruimte. Contracten werden niet opgemaakt en getekend, het was een kwestie van vertrouwen. Helaas werd ik op het allerlaatste moment afgebeld met de mededeling dat de verbouw niet door zou gaan. Van Doorn vertelde dat hij met huisarts Jan Eisma, die een tijdje daarvoor de praktijk van dokter Lubbert Meijer had overgenomen, in gesprek was om gezamenlijk een nieuw praktijkgebouw te bouwen. Nadat Willem van Doorn operationeel werd in de nieuwbouw, hebben wij z'n woning alsnog verbouwd.

Nieuwbouw

Enige tijd later werd ik uitgenodigd door beide heren en vond er een overleg plaats bij Jan Eisma thuis aan de Dammenseweg, de dames waren daar ook bij aanwezig. We spraken af om met een bouwteam een nieuw gebouw voor de huisartsenpraktijk op te zetten. Mij werd gevraagd of ik een creatieve architect wist. Omdat ik goede contacten had met architect Sietse Lautenbach uit Bolsward, heb ik deze man bij de dokters geïntroduceerd.

Bij het vervolggesprek bleek dat deze man qua karakter prima bij de Koudumer huisartsen paste. Lautenbach werd aan het werk gezet om een schetsplan te ontwerpen. Daar moet nog wel bij vermeld worden dat Mieke Eisma, zij is ook arts, al een voorlopige plattegrond had getekend, die op enkele aanpassingen na, min of meer integraal door de architect is overgenomen. Wij hebben deze praktijk uiteindelijk gebouwd zoals hij is ontworpen door Lautenbach.

Om nog wat bij familie te blijven: de vader van Willem van Doorn was van zijn vak installateur; hij heeft in zijn eentje de cv-installatie en een deel van de technische installaties aangelegd. Vooraf maakte hij zijn buizen op maat in onze loods. Onze uitvoerder Siebe de Boer had een goede match met Van Doorn senior. Installatiebedrijf Hiemstra uit Koudum legde de elektrische installatie aan. En Mous uit Bakhuizen tekende voor het schilderwerk. Het gebouw werd, zie de ‘oude eerste steen’, opgeleverd in augustus 1978.

Bouwwijze

In de ‘oude’ praktijk waren de binnenmuren opgetrokken in metselwerk. De hal, de spreekkamers en de wachtkamer werden gemetseld met zogenaamde kalkzand breuksteen. Dit gaf bij kopse kanten extra werk voor de metselaar. Door de timmerlieden werd hier het breukprofiel met enig hak en breekwerk nagemaakt. De buitenmuren van de ‘nieuwe’ praktijk zijn uitgevoerd in metselwerk, echter de binnenwanden zijn opgetrokken als gipskartonwanden. Dat kan gemakkelijk zijn als er een ruimte moet worden aangepast.

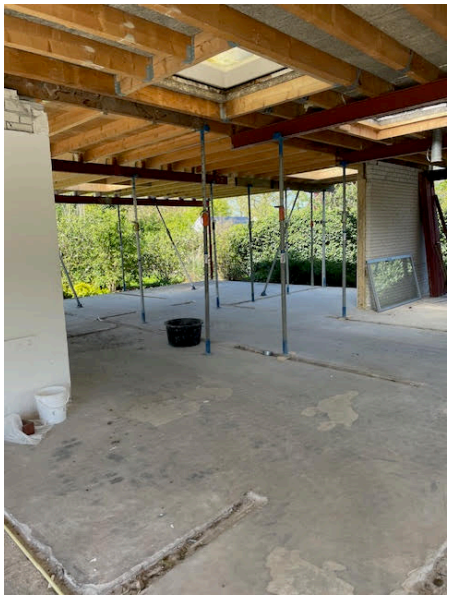
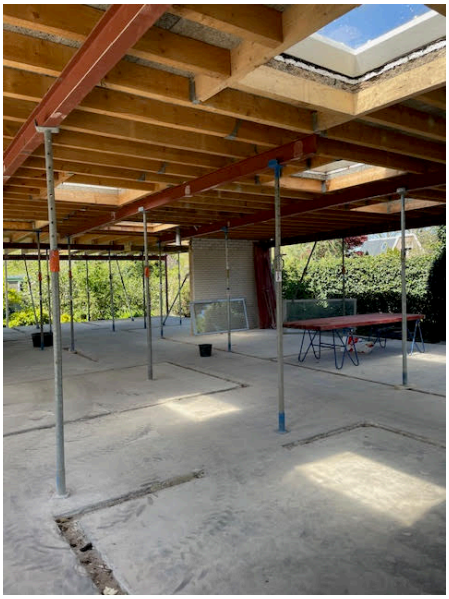
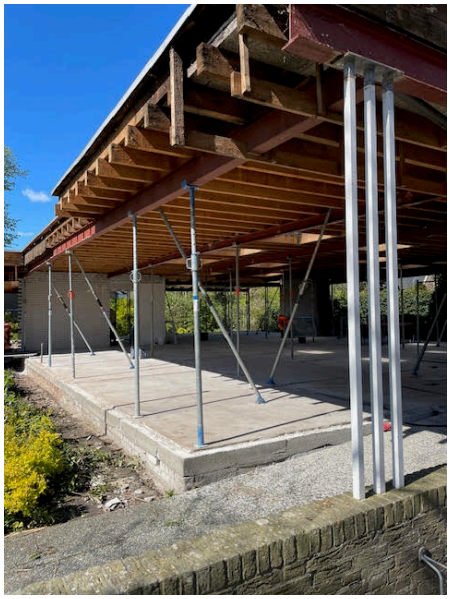
Gebouwd voor twee huisartsen

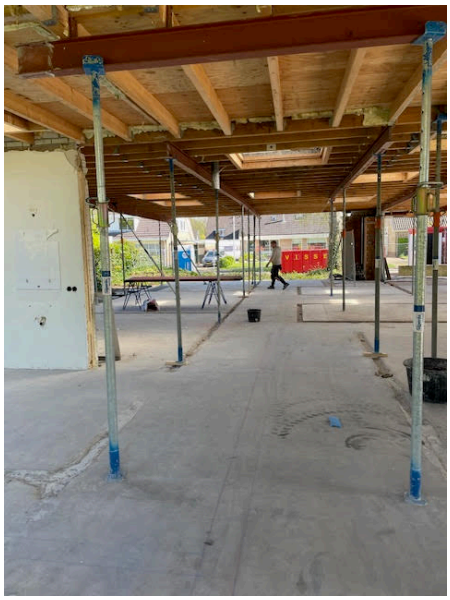
Eisma en van Doorn hebben een dokterspraktijk laten bouwen die gebaseerd was op het operationeel zijn van twee huisartsen. Dat was een kleine misrekening, het gebouw was immers al vrij snel te krap. En al gauw bleek er te weinig spanning te zijn voor alle computers. Ook moest er meer ruimte voor een archief komen. Ons bedrijf heeft de eerste uitbreiding nog voor haar rekening mogen nemen. Architect Lautenbach mocht echter om mij onbekende redenen niet meer meedoen.

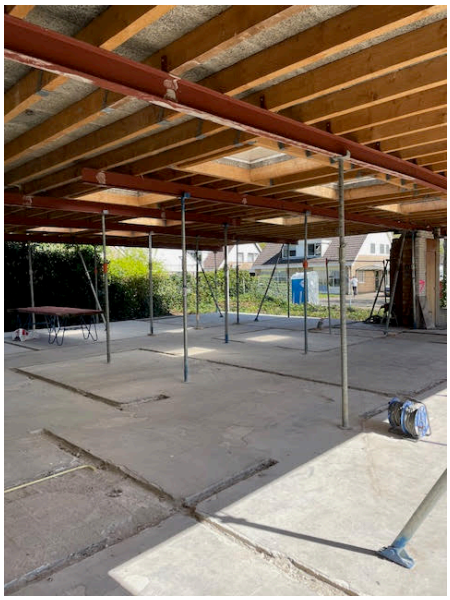
Er kwamen doktersassistenten en praktijkondersteuners in dienst. Het dorp Koudum breidde uit, bovendien komt er in de zomer met alle toeristen van o.a. De Kuilart bijna nog een dorp bij. Kortom deze praktijk groeide uit haar jasje en er moest wat gebeuren. Uteindeljik is er gekozen om het gebouw van de bestaande huisartsenpraktijk totaal te renoveren.

Circulair bouwen

Begin april 2024 werden alle muren, behalve enkele gedeelten van de allereerste achtermuur en de meterkast, van dit ‘dokterhûs’ gesloopt. Alleen het dak bleef als het ware in de lucht zweven. De huidige dokters mogen van geluk spreken dat Lautenbach het gebouw destijds aan de binnenzijde heeft laten voorzien van een stevige staalconstructie, anders had de gekozen sloopmethode niet plaats kunnen vinden. Met flink wat schroefstempels, waaronder ook enkele onder 45 graden geplaatst, werd het gebouw, of wat er noch van over was, gestut.

De bouwers hebben geluk gehad dat er in die eerste periode geen zware stormen zijn geweest. Dus de staalconstructie, het dak en de fundering met vloer bleven min of meer intact. Tijdens de vernieuwbouw aan de Túnkersstrjitte hing in de tijdelijke praktijk aan de Nieuweweg een minitekening die aangaf hoe de ‘nieuwe’ dokterspraktijk er in december 2024 uit moest komen te zien. De bouw duurde echter iets langer dan gepland, maar zo gaat dat vaak met ingewikkelde projecten.

Aan de zuid- en westkant is een kleine uitbreiding gerealiseerd om wat meer vloeroppervlak te creëren. De boeiplanken zijn gemaakt van verticale schroten. In de plafonds van de publieke ruimten van het ‘nieuwe’ gebouw, zijn smalle lichtbruin gekleurde schroten toegepast. De ruime balie vormt een mooi centraal punt in het vernieuwde gebouw. En de lange gang functioneert als een soort hoofdstraat. De kleuren die zijn toegepast zijn vele tinten groen. Hier en daar zijn op de muren gestileerde Koudumer boontjes geschilderd. In de fraaie kantine prijkt aan de wand een foto van wijlen ‘beantsjetúnker’ Piet Hobma.

Opening nieuwe praktijk

De eerste steen met het jaartal 1978 heeft de sloop overleefd en is na de renovatie in 2025 bijna op dezelfde plek ingemetseld als vroeger. Op de steen staat: “eerste steen gelegd door Paulien en Jolijn augustus 1978”.

Paulien is de dochter fan Eisma en Jolijn de dochter van Van Doorn. Beide dames waren aanwezig bij de heropening van het geheel vernieuwde gebouw op zaterdag 12 april 2025. Na de feestelijke opening kon iedereen zien hoe mooi en ruim het gebouw is opgezet. Dokter Bakker en Sijtema, personeel én patiënten kunnen nu weer een flink aantal jaren vooruit met deze fraaie vernieuwbouw.